No. 31. ANUL V. 5 Maiŭ 1902.

Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Apare în fie-care Duminică

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin. pe an Leĭ 8
» » » 6 lunĭ » 3 | Un numĕr. . . . . 15 banĭ
Pentru anunciurĭ 1 leŭ linia. Mica publicitate 5 banĭ cuvîntul
Manuscriptele nepublicate se ard.

Redacția și Administrația Str. Mântulésa No. 9, Bucurescĭ.

Eforia Spitalelor Civile din Bucurescĭ.

PUBLICAŢIUNE

La 7 Maiŭ orele 10 a. m. se va ţine a 5-a licitaţie la Eforie, pentru untura de porc, necesară depositelor în exerciţiul 1902 — 1903.

Doritoriĭ vor presentà oferte sigilate însoţite de o garanţie provisorie de 500 leĭ, iar garanţia definitivă va fi de 1.000 leĭ.

La 8 Maiŭ orele 10 a. m. se va ţine a 3-a licitaţie la Eforie, pentru materialul de cusătorie (marchitănie) necesară depositului în exerciţiul 1902 — 1903. Ofertele vor fi sigilate şi însoţite de o garanţie provisorie de 150 leĭ, iar garanţia definitivă va fi de 300 leĭ.

La 9 Maiŭ, orele 10 a. m., se va ţine a 5-a licitaţie la Eforie, pentru săpunul ordinar şi seul topit de óie, necesar depositului în exerciţiul 1902 — 1903. Ofertele vor fi sigilate şi însoţite de o garanţie provisorie de 200 leĭ, iar garanţia definitivă va fi de 400 leĭ.

La 20 Maiŭ, orele 10 a. m., se va ţine a 5-a licitaţie la Eforie, pentru vinul alb şi roşu, necesar depositului în exerciţiul 1902—1903. Licitaţia se ţine prin oferte sigilate însoţite de o garanţie provisorie de leĭ 1.000, iar garanţia definitivă va fi de leĭ 2.000.

Tot la 20 Maiŭ, orele 3 p. m., se va ţine licitaţie cu oferte închise la Eforie, pentru închirierea pe timp de 5 anĭ, cu începere de la 20 Iunie 1902 a hoteluluĭ Caraiman din Sinaia (Prahova). Nu se vor primì a concurà decât acele persóne carĭ vor probà că aŭ ţinut în arendă hotelurĭ de primul rang, fie în ţară fie în străinătate.

Garanţia provisorie pentru admitere la licitaţie va fi de leĭ 7.500.

Condiţiunile speciale, precum şi orĭ-ce alte informaţiunĭ, pentru tóte licitaţiunile de maĭ sus, se pot luà la serv. Bunurilor Eforieĭ, în ḑilele şi orele de lucru.

Licitaţiunile se vor ţine conform art. 68 — 79 din legea comptabilităţiĭ publice.

Din noŭ şi cu insistenţă rugăm pe abonaţiĭ noştri, să achite abonamentul când li se presintă chitanţele saŭ sunt avisaţĭ. Noĭ credem că e o uşurinţă pentru d niĭ abonaţĭ, de a li se cere plata chiar la domiciliŭ, scutindu-ĭ ast-fel de multe neajunsurĭ. Şi cum dejà s'a împlinit jumătate din anul al V-lea, vom fi nevoiţĭ a suspendà trimiterea revisteĭ, tuturor celor ce vor neglijà a'şĭ achità abonamentul saŭ vor amânà plata, acolo unde s'aŭ trimis dejà chitanţele. Costul de 5 leĭ este atât de mic, încât nu póte fi nimĕruĭ greŭ a'l plăti.

Administraţia.

Proclamarea Independenţeĭ

10 Maiŭ 1877.

Mare pentru noĭ e ḑiua, când tu, Mircea, la Rovine
Aĭ strivit păgânătatea ce s'a prins de piept cu tine,
Peste Dunăre-asvîrlind-o, iar pe morţiĭ eĭ în iad!
Marĭ aŭ fost şi-acele ḑile, când tu, vecìnice Ştefane,
Aĭ înfrînt în multe locurĭ grósnicele-oştirĭ duşmane
Şi-aĭ vĕḑut pierind Turcimea ca şi frunzele ce cad.

Ah, dar voĭ vedeaţĭ cum vine vîntu-'n unde, vine 'ntr'una
Tot maĭ tare, iar în urmă cum se va stîrnì furtuna,
Şi porni-se-va potopul cel a tóte 'necător!
Cine să ne fie scutul într'o vreme-aşà de-amară,
Cuĭ să cerem ajutorul pentru neam şi pentru ţară,
Şi al cuĭ veĭ fi prin vécurĭ, românescule popor?

Şi-a venit în urma vóstră şi furtună 'ntărîtată
Şi potopul larg! Iar mila Celuĭ vecĭnic câte-odată
Chiar de ne 'nălţà pe-o clipă câte-un Domn viteaz pe tron,
Noĭ eram ca rîndunica în Brumar, o prad'a morţiĭ!
In zadar gemù prin aer, ca să schimbe păsul sorţiĭ,
Spada luĭ Mihaiŭ Vitézul şi-a cumplituluĭ Ion.

Dar virtuţile străbune nu s'aŭ stins în noĭ cu totul —
Oceanul ne cuprinse, însă l-am trecut cu 'notul,
Cerul ne căḑuse 'n creştet, însă n'am murit sub el!
Ni s'a luminat vĕzduhul tot maĭ mult, şi 'n urmă sóre
Rĕsărì din albe negurì, şi 'ntr'o ḑi răsbunătóre
Prin ruinĭ găsirăm mândră o corónă de oţel.

A cântat la Plevna tunul cântul sfînt al învieriĭ
Precum clopotele cântă la 'nceputul primăveriĭ
Pe Christos mântuitorul ce se 'nalţă din mormînt!
Iată ḑiua cea maĭ sfîntă, cea maĭ mare dintre ḑile!
Multă vreme-aĭ stat de-oparte, Duh străbun, ca şi Ahile,
Dar când aĭ sărit în luptă, fost-aĭ fulger pe pămînt!

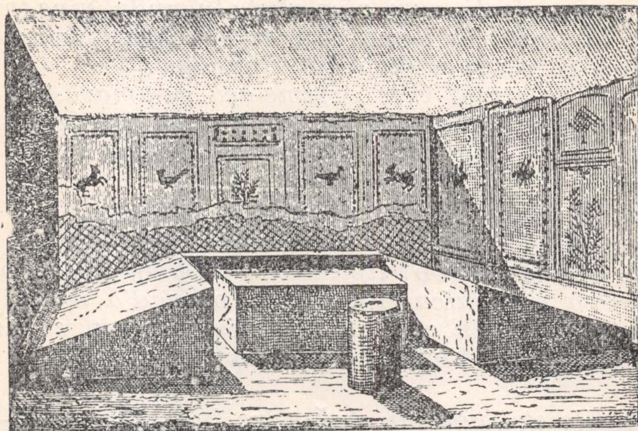
G. Coşbuc.

Obiceiurĭ ale societăţiĭ înalte romane pe timpul luĭ Pliniu cel tînĕr (1).

Pentru paza obiceiurilor se alegea, maĭ ales la mesele date la serbărĭ, un *rex convivii*, un rege al meseĭ. Se aduceaŭ *arşice*, comeseniĭ le aruncaŭ pe rînd, şi cel care făceà o anume combinaţiune, erà rege. El conducea conversaţiunea, fixa câte cupe de vin trebuià să beà fie-care, poruncià unuia să cânte, altuià să declame versurĭ. Regele acesta maĭ organisa alte-orĭ loteriĭ, cu câştigurĭ scumpe orĭ umoristice.

Gazda dădeà fie-căruia locul sĕŭ când intrà în sala de mâncare. Cu tóte că serviciul sufrageriеĭ se făceà de un mare număr de sclavĭ, comeseniĭ veniaŭ adesea cu câte un sclav al lor care şedeà în timpul meseĭ la picióreIe stăpânuluĭ, ca un adevĕrat Tantal. Vara maĭ găsiaĭ în sufrageriĭ sclavĭ, fete şi băeţĭ carĭ goniaŭ muscele saŭ rĕcoriaŭ pe comesenĭ cu eventaliĭ.

Triclinium din Pompeĭ cu paturĭ şi masă de zidărie

Numele dat sufrageriеĭ, *triclinium*, arată că erà mobilată cu treĭ paturĭ, laturea a patra a săliĭ rĕmânea liberă pentru serviciŭ; masa ocupa mijlocul săliĭ. Se făceaŭ şi sufrageriĭ maĭ micĭ, cu douĕ paturĭ numaĭ, care se numiaŭ *biclinium*, pentru că aveaŭ paturĭ numaĭ pe douĕ laturĭ. Casele marĭ însă, vilele falnice, aveaŭ maĭ multe *triclinia* orientate aşà în cât să fie şi sălĭ recĭ pentru vară, şi sălĭ căldurόse pentru iarnă. Se făceaŭ *triclinia* şi sub bolţĭ de viţă în grădinĭ. Paturile se numiaŭ *lecti tricliniares*, spre deosebire de cele de dormit, *lecti-cubiculares*. Obiceiul de a se întinde la masă pe paturĭ s'a întrodus la Ro-

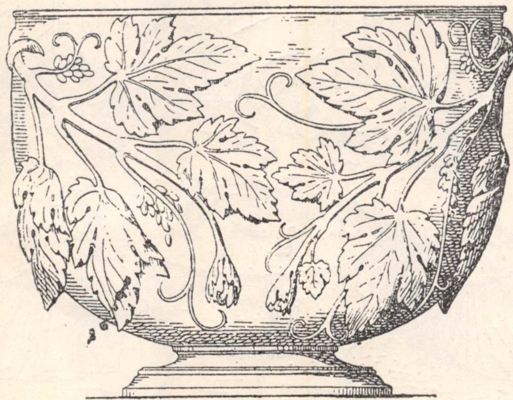
(1) Veḑĭ No. 28 — 29 şi 30.

manĭ după răsbóele punice. Expresiunea *apud quem cubitum ponetis* (acela la care ședĭ în cot — Petroniu, *Satyricon*) ajunsese să însemneze acela la care eștĭ invitat, iar aceea de *lectulos sternere* (a așterne paturile) erà sinonimă cu a nóstră: a așeḑa masa. Paturìle de sufragerie eraŭ la început simple băncĭ de zidărie îmbrăcate saŭ acoperite cu perine. Luxul nu puteà să le lase netransformate. Neron cheltui până la patru milióne de sesterţiĭ (840.000 leĭ) pentru paturĭ de sufragerie de aur și cu macaturĭ scumpe. Paturile, în epoca de care vorbim, eraŭ adesea rotunde. Sufrageriile eraŭ pardosite cu mosaicurĭ represintând scene de masă, orĭ de vînătóre, orĭ cărnurĭ și mâncărĭ, și ornate cu bufete.

Locurile de onóre eraŭ *medius* și *summus*, reservate invitaţilor; gazda lua *imus*. Pe vremea Antoninilor se întrodusese obiceiul feţelor de mese *mantile*. Furculiţe și cuţite nu se vedeaŭ pe masă și nicĭ nu eraŭ de trebuinţă, pentru că tóte cărnurile se tăiaŭ în bucăţĭ mărunte; comeseniĭ aveaŭ lingurĭ și scobitorĭ. S'a afirmat însă, cum că, deși autoriĭ nu vorbesc nicăerĭ de furculiţe ca de un instrument întrebuinţat la masă, Romaniĭ totușĭ ar fi avut. Săpăturile, cel puţin pentru secolul al III-lea după Chr., aŭ constatat întrebuinţarea furculiţelor de către Romanĭ.

Pe masă se așeḑaŭ statuete, vase murrhine, și alte lucrurĭ de lux, așà cum se așéḑă în ḑilele nóstre, la mese marĭ, obiecte de artă numite *surtouts*.

Bufetele eraŭ încărcate cu vase și cu argintărie. Comeseniĭ trebuiaŭ să admire de politeţă aceste piese, lucrate de ciseloriĭ și de olariĭ ceĭ maĭ bunĭ, saŭ trăgêndu-șĭ valórea din vechimea lor, maĭ mult saŭ maĭ puţin autentică. Marţial ḑice într'o epigramă: «după ce veĭ admira acele ciselurĭ antice, veĭ fi nevoit

Ceașcă de argint.

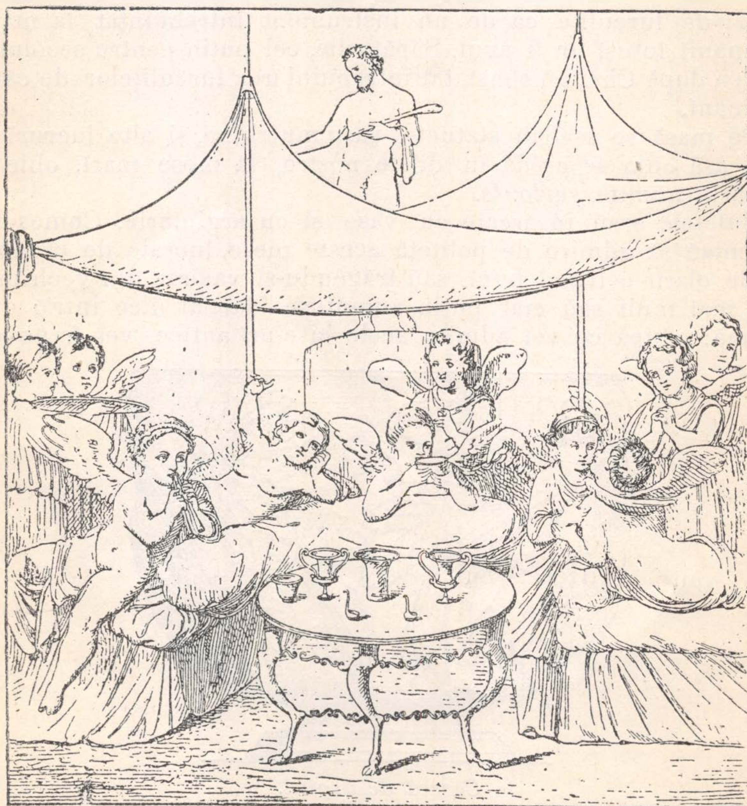
«să beĭ în cupa bătrînuluĭ Priam un vin de vîrsta tînĕruluĭ «Astyanax».

Reproducem aci o frumósă céșcă de argint, care se află în museul din Neapole.

Faimosul tesaur descoperit în 1868 la Hildesheim dovedesce îndestul câtă argintărie de masă aveaŭ chiar în depărtata și nesigura Germanie, funcționariĭ înalțĭ romanĭ. Acelașĭ lux arată și tesaurul de la Bosco Reale, lângă Pompeĭ, care se aflâ acum la Louvre din Paris. Chiar și la noĭ în țară un minunat vas de argint aflat în județul Doljuluĭ într'o localitate de pe lângă Dunăre, dovedesce că și locuitoriĭ ceĭ bogațĭ aĭ Dacieĭ îșĭ plătiaŭ luxul uneĭ vesele de prețióse metalurĭ.

Vasele acestea, afară de scumpetea materieĭ, maĭ eraŭ scumpe și prin vechimea lor, reală saŭ nu, de care se ținea cum vĕdurăm, multă sémă la vîndare, și prin arta cu care eraŭ lucrate. Argintăria în genere, dar maĭ ales cea de masă, servea Romanilor și ca mijloc de capitularisare, precum reese din regula de a înscrie pe fie-care bucată greutatea sa exactă.

Iată câte-và amĕnunte cu privire la o masă mare pe timpul luĭ Pliniu cel tînĕr.

O cină. (După o pictură din Pompeĭ).

Masa cu invitațiunĭ se dădea numaĭ séra. Mesele obicĭnuite ale Romanilor eraŭ *jentaculum*, primul dejun diminéța, *pran-*

dium, prândul pe la jumĕtatea ḑileĭ, şi *caena*, masa cea mare, de la patru după amiaḑĭ încolo. *Commisatio* să ţinea şi maĭ târḑiŭ şi nu făcea parte din mesele ḑilnice, ca supeul la modernĭ. Cele maĭ multe ceremoniĭ publice saŭ aniversare particulare se terminaŭ cu o masă, *caena aditialis*. Invitaţiunĭ se făceaŭ numaĭ la *caena*, şi se trimeteaŭ în scris, ele spuneaŭ de obiceiŭ câţĭ comesenĭ vor fi, şi câte persóne póte invitatul să aducă cu dînsul, căcĭ usul da dreptul de a venì însoţit de o *umbră*, cum se ḑicea.

In clasa de care ne ocupăm, cam toţĭ eraŭ pe rînd gazde şi invitaţĭ, poftindu-se pe rìnd.

In primele secole ale imperiuluĭ *caena recta*, adecă corectă, coprindea între opt şi nouĕ serviciĭ; în genere însă se compunea din treĭ intrărĭ (*gustus)*, masa propriŭ ḑisă (*caena*), desertul (*mensae secundae*). La *gustus* se servià, ca şi la noĭ, racĭ şi scoicĭ. La *caena* se aduceaŭ mâncările de resistenţă cu sos de mac, sos de *garum* etc., apoĭ pasĕrĭ, găinĭ îngrăşate, fasanĭ. ugere de scrófă, etc. Desertul se compunea din prăjiturĭ şi fructe. Priap fiind ḑeul grădinilor, presidà acéstă parte a meseĭ.

Inainte de a începe să mănânce, comeseniĭ ḑiceaŭ o scurtă rugăciune către ḑeĭ (Horatiu, Satira II 6. 67) şi făceaŭ libaţiunĭ. După aceea se împărţiaŭ coróne care le ţineaŭ comeseniĭ pe cap în tot timpul meseĭ. In lucrarea mea despre «Podóbele de la Romanĭ» am vorbit pe larg despre acest obiceiŭ. Romaniĭ credeaŭ că foile şi florile unor plante aveaŭ puterea de a strica efectul vinuluĭ, şi de a-ĭ feri ast-fel de beţie.

Adesea cădeà o plóe de florĭ din pereţiĭ săleĭ. Se întâmplà de asemenea că se aduceà un schelet în sala de mâncare. Acest us fusese transmis de Egiptenĭ Grecilor, şi de aceştia Romanilor. In privinţa vinurilor, se începeà cu *mulsum*, vin amestecat cu miere.

După aceea se aduceaŭ vinurile de Alba, de Sorent, în fine Cecubul şi Falernul, aşà de mult cântate de Oratiu.

Apoĭ venià rîndul corurilor de băeţĭ, carĭ cântaŭ poesiĭ, saŭ ale sclavelor dănţătóre, dintre carĭ eraŭ renumite frumósele Gaditane, însoţite cu *crotalae*, (castaniete) carĭ alternaŭ cu cântece. Eraŭ îmbrăcate saŭ drapate în vestminte lungĭ făcute din stofe fórte subţirĭ. Bufonĭ, nebunĭ, completaŭ serbarea; pe uniĭ îĭ plictisià, alţiĭ însă ca Pliniu cel tînĕr, eraŭ indulgenţĭ cu eĭ. Martial, maĭ puţin îngăduitor, declară că pentru dînsul, masa cea maĭ bună este aceea la care nu se vede nicĭ un bufon.

Ceĭ maĭ mulţĭ însă credeaŭ că trebuiaŭ să aĭbă bufonĭ în sala de mâncare şi-ĭ aduceaŭ în grupurĭ cât se póte de asemănate ca înfăţişare, vîrstă, mărime, pĕr şi îmbrăcăminte. Dresarea acestor sclavĭ de lux erà încredinţată unor specialiştĭ, şi o pereche de bufonĭ se vindeaŭ scump. In tîrgul sclavilor de la Roma se găseaŭ tot-deauna de cumpĕrare asemenea sclavĭ de lux, şi piticĭ saŭ monştri artificialĭ, deformaţĭ sistematic de stăpâniĭ lor. Se vindeaŭ şi băeţĭ tinerĭ, frumoşĭ, carĭ serviaŭ ca paharnicĭ, şi

comesenii îi chemaŭ ca să-şi ştérgă degetele cu pletele lor. (Petroniŭ-Satyricon).

Pentru slujba meseĭ, se ţineaŭ fel de fel de sclavĭ, ca *archimagirus*, vătaf de bucătarĭ, *structor*, care îngrijea de decoraţia meseĭ, *scissor*, care tăia mâncările, *praegustator*, care gusta bucatele. Aveaŭ peste eĭ un *tricliniarch*, care lua poruncile stăpânuluĭ şi erà rĕspundĕtor de buna întocmire a meseĭ.

Ospăţurile marĭ cădeaŭ adesea în orgiĭ, la sfîrşit când veneaŭ flaudistele şi dănţătórele.

Tot-deauna la sfîrşitul meseĭ se făceaŭ libaţiunĭ deilor şi în deosebĭ deilor larĭ, şi după aceea împĕratuluĭ. După acest semnal de plecare, se luà rĕmas bun de la gazdă, se scoteà haĭna de masă, sclavul aduceà încălţămintea, aprindeà o faclă şi comeseniĭ porniaŭ spre casă.

Invitaţiunile la Impĕraţĭ eraŭ fórte căutate. Senatoriĭ eraŭ printre ceĭ dintâĭ pe lista comesenilor. Scim din autorĭ că aceştia eraŭ une-orĭ poftiţĭ cu soţiile lor. Martial şi Statiu carĭ făceaŭ parte din a treia categorie de invitaţĭ, se întrecură să mulţuméscă luĭ Domiţian pentru că îĭ poftise la masă. Caligula află că un bogătaş din provincie plătise 200.000 de sesterţiĭ funcţionarilor caseĭ imperiale ca să-ĭ scóţă o invitaţiune la bal. Nu se supĕră, ci vĕdênd că se pune atâta preţ pe invitaţiunile luĭ, a doua di întâlnind pe acel om la o licitaţiune, îĭ adjudecă un lucru de nimic pe suma de 200.000 sesterţiĭ şi adăogă că putea să vie séra să prânzéscă la Palat, invitat de astă dată de-a dreptul de împĕrat.

Ion Kalinderu.

DESPRE ALBINĂRIT (1).

iciórele dinapoĭ ale albineĭ, sunt însemnate din maĭ multe puncte de vedere: între tibia și metatars, aŭ o articulațiune care se închide ca un cleşte și servesce a desprinde miciĭ solzișorĭ de céră, proveniţĭ din abdomen (vom studia maĭ la vale secrețiunea cereĭ). Matca și trântorul, neproducênd céră nu posedă acești cleştĭ.

Interesul de căpetenie este că piciórele din urmă, prin forma lor, servesc a strînge polenul și a-l aduce la stup. Metatarsul este lărgit în formă aprópe pătrată, puțin convexă în amândouĕ părțile, și pe suprafața internă are perĭ puternicĭ aședațĭ în liniĭ transversale. Albinele nu se întorc la stup îndată după ce a încărcat pepteniĭ de la piciórele lor cu polen, dar trec polenul în partea cavitățiĭ tibiauluĭ, menținêndu-l prin periĭ de care vorbirăm, utilisându-ĭ ast-fel ca niște coşuleţe pentru provisiunea și păstrarea polenuluĭ. O întrebare se impune aci. Cum e transportat polenul de la peptenele metatarsuluĭ, la cavitatea saŭ coşuleţul ce se găsesce de asupra ? Fórte ușor ! Căcĭ metatarsul

---

(1) Vedĭ No. 23, 25.

stâng încarcă coşuleţul din drépta şi vice-versa, piciórele fiind încrucişate, în timpul acesteĭ operaţiunĭ. Matca şi trântorul nu recoltéză polen, şi nu posedă, decĭ, aceste coşuleţe.

Albinele aŭ douĕ perechĭ de *aripĭ*, unele maĭ marĭ, aşeḑate pe al doilea ineluş al toraceluĭ saŭ mesotorax, altele maĭ micĭ pe al treilea ineluş, saŭ metatorax. Ele adună hrana lor sburând din flóre în flóre, bine le-a înzestrat prin urmare Dumneḑeŭ, dându-le aripĭ fórte puternice. S'ar crede că o singură pereche de aripĭ, de o mărime egală cu cele patru care le are, ar fi îndeplinit maĭ bine scopul, dar, gândindu-ne, vedem că acéstă lărgime de aripĭ ar fi încomodat albina când intră în celule pentru a hrăni larvele saŭ pentru a-şĭ depune provisiunile.

Fie-care din aripile marĭ ale albineĭ, are o îndoitură sub latura sa dinăuntru, şi latura internă a aripeĭ micĭ are o serie de cârlige îndoite pe deasupra: când albina sbóră, aceste cârlige se prind ca într'o copcă în îndoitura aripeĭ superióre, şi amândouĕ aripile nu maĭ forméză de cât una singură. Indată ce se opresc din sbor, aripile se desprind şi îşĭ reiaŭ posiţiunea primă.

Un învĕţat german, d-l Landois, a căutat să descopere prin mijlocul tonalităţiĭ sbîrnîituluĭ la albine, care este numĕrul vibraţiunilor aripilor şi a găsit că se póte urca *la 440 vibraţiunĭ într'o secundă,* însă acéstă iuţélă nu ţine mult şi scade repede cu o pătrime. Un entomologist francez, d-l Marey, a făcut aceleaşĭ observaţiunĭ.

Vorbirăm într'un numĕr precedent de *glandele salivare* ale albineĭ. Hrana, după ce a fost amestecată cu saliva acestor glande, sosesce la guşă, trecênd prin esofag şi fără a se opri în torace. Guşa servesce de deposit în timpul cât recoltéză albina; pentru a scóte mierea din guşă, albina îşĭ contractéză nisce muschĭ, carĭ apăsând pe acest organ, trimit conţinutul luĭ în gură prin esofag. Albina póte decĭ, după voie, să păstreze o parte din hrană pentru a o mistui maĭ târḑiŭ, saŭ că însoţesce un roiŭ, saŭ că în timpul erneĭ, frigul o împedică de a se despărţi de cele-lalte muşte pentru a merge să viziteze provisiunile din stup.

Funcţiunile stomaculuĭ şi sistemul nervos al albineĭ sunt prea complicate pentru a le putea studia aşà în trécĕt. Le vom lăsà la o parte, de o cam dată.

Bîzîitul albinelor, diferă la matcă, lucrătóre, şi trântor; acea din urmă sbîrnîie mult maĭ tare, şi apicultorul deprins ştie bine să deosebéscă. Bîzîitul nu provine însă în tot-deauna din baterea repede a aripilor, şi din acéstă causă, aŭ dat loc la o mulţime de teoriĭ; preotul german *Stahala* a publicat un studiŭ în acéstă cestiune, dar nu-l vom reproduce, negăsindu-l tocmaĭ corect. Sfătuesc însă pe toţĭ stupariĭ de a se deprinde cu limbagiul albinelor, şi maĭ cu osebire de a se silì să recunóscă glasul jalnic al uneĭ coloniĭ lipsită de matcă şi care se găsesce în neputinţă de a cresce alta.

Acul, de care ne temem cu toţiĭ, este neapărat trebuincios albinelor pentru conservaţiunea lor. Fără el, ómeniĭ şi animalele, pe care-ĭ atrage aşà de mult mierea, ar fi distrus deja acest insect atât de folositor.

Acul se compune din:

1). O vesiculă albiciósă, saŭ pungă conţinênd otrava; acéstă vesiculă este aşeḑată în abdomen, şi lichidul se asémănâ cu acidul formic, dar este şi maĭ otrăvitor.

2). La ultimul ineluș din capĕtul abdomenuluĭ, şi terminându-se în vesicula de maĭ sus, se găsesce un fel de técă, despicată în lungimea eĭ, și care suportă acul: albina, după voie, póte eși saŭ retrage teaca înăuntrul abdomenuluĭ.

3). Acul, în realitate compus din douĕ ace, de colóre castanie și grozav de ascuțite. Când albina ințépă, acul iese din técă; între amândouĕ acele, şi de a lungul fie-căruia, este un mic șențuleţ prin care intră în rană lichidul din vesicula cu otravă. Acele aŭ nisce dințișorĭ cu vîrful întors înapoĭ (ca la acul undițeĭ), și din acéstă causă acul rĕmâne în rană când albina fuge, după ce a ințepat.

Dacă examinăm cu microscopul tăișul unuĭ briciŭ, el ne apare gros, neregulat, cu dințĭ și fel de fel de crestăturĭ, așà în cât s'ar păré că nu ne-am puté servì de dînsul nicĭ chiar pentru a sparge lemne! Tot asemenea cel maĭ subțire ac de cusut, ne apare prin microscop ca o vargă de fier urîtă, lucrată de cel din urmă țigan! Din contră, acul albineĭ este neted și lucios în tóte părțile sale, fără nicĭ un defect, fără cea maĭ mică crĕpătură, și se termină printr'un vîrf atât de subțire în cât nicĭ nu-l putem vedé.

Perḑêndu-șĭ acul, albina îșĭ pierde maĭ în tot-deauna o parte din intestine, ceea-ce-ĭ pricinuesce negreșit mórtea, deosebindu-se și în acésta de viespe, care póte ințepă de maĭ multe orĭ de-a-rândul fără a'șĭ pune viéța în primejdie.

Se întâmplă însă ca albina să-șĭ pótă scóte acul, acésta maĭ ales când nu se grăbesce: ea ințépă de obiceiŭ, îndoindu-șĭ abdomenul, înfigând acul perpendicular în rană; în sforțările ce le face pentru a scăpà, se învîrtesce împrejurul ințepăturiĭ, dințiĭ aculuĭ se resucesc; atuncĭ albina scóte acul și sbóră. Dacă însă înfige acul oblic, nu-l maĭ póte scóte.

Deschiḑênd iarna un stup, când albinele nu ies din causa friguluĭ, un mare numĕr din ele vor ridicà abdomenul, scoțêndu-șĭ acul în semn de amenințare. Putem observa atuncĭ, în vîrful aculuĭ, o fórte mică picătură de otravă, avênd un miros fórte tare și pătrunḑĕtor. Tot acest miros, vara aţîţă albinele, când una din ele a înţepat: ele recunosc atuncĭ că una a fost nevoită să se apere, lucru care le excitéză, și în cele maĭ multe casurĭ, îşĭ înfig acul lângă rana făcută de cea d'intâiŭ albină. Vom vedé maĭ târḑiŭ și alte amĕnunte asupra aculuĭ, când vom descrie *mânia albinelor*.

Isprăvind acum acest studiŭ asupra organelor albineĭ, care póte n'a interesat pe uniĭ, însă pe care-l cred folositor și trebuincios acelor carĭ fac apicultură seriósă și rațională, trebue să recunóscem că aceste insecte sunt maĭ presus ca orĭ-care altele. Prin divisiunea lor în trântorĭ, mame fecondante, și lucrătóre sterpe; prin împărțirea lucrărilor între ele; prin obiceiurile și prin relaţiunile lor cu ómeniĭ carĭ trag dintr'însele atâtea folóse, albinele sunt înzestrate cu nisce particularitățĭ și nisce caractere pe carĭ nu le găsim la nicĭ un alt insect, și carĭ le ridică la primul rînd.

Vom examinà acum deosebirile ce există între matcă, albina lucrătóre, și trântor.

Petru Rosetti Bălănescu.

Rĕsboiul Ruso-Româno-Turc (1).

Tratatul din Paris prevedeà că în cas când Ţările Române s'ar vedé expuse la o năvălire din partea duşmanilor, ele trebuiaŭ să dea de veste Puterilor şi să céră ajutor Porţiĭ. Dar în 1876 nu maĭ rĕmăsese nimic din acel Tractat. Erà sigur că Ruşiĭ vor declarà Porţiĭ rĕsboiŭ şi că vor trece prin România, şi maĭ erà sigur că nicĭ o Putere nu-ĭ va împiedicà a intrà în ţară. Guvernul român s'a încredinţat despre acésta chiar de la început; de aceia I. C. Brătianu a fost trimis la Livadia ca să se înţelégă cu Ţarul. Aicĭ el s'a încredinţat că rĕsboiul va fi numaĭ decât; s'a înţeles asupra condiţiunilor de trecere şi petrecere în ţară a armatelor rusescĭ şi, în acelaş timp, a dobîndit tunurĭ marĭ pentru apĕrarea poduluĭ de pe Siret la Barboşĭ şi a întăriturilor de la Calafat. Armata română a fost concentrată din tómna 1876 şi tótă iarna a străjuit linia Dunăreĭ, întărind punctele ameninţate.

Nu erà încă vorba ca România să intre în rĕsboiŭ. Ruşiĭ nicĭ nu voiaŭ să audă despre o cooperare a armatelor române. Aşà că ar fi urmat ca România să încheie numaĭ o Convenţiune de trecere a armatelor rusescĭ, păstrând o neutralitate absolută. Asemenea Convenţiune s'a şi făcut în 4/12 Aprilie 1877 şi Camerele Române aŭ aprobat-o. Prin acest act, Rusia se obligà, într'un chip solemn, a respectà *integritatea teritoruluĭ român.* Turciĭ ne-aŭ silit să ieşim din neutralitatea ce ne-o impusesem. Maĭ întâiŭ, în Constituţiunea dăruită de către Sultan supuşilor sĕĭ, România erà trecută între ţările carĭ făceaŭ parte integrantă din Imperiul Otoman, ceia-ce a făcut ca guvernul român să protesteze energic. Apoĭ, maĭ nainte de a se declarà rĕsboiul, Marele Vizir a trimis o notă Domnuluĭ Românieĭ ca să se înţelégă cu comandantul suprem al armatelor turcescĭ din Bulgaria pentru apĕrarea ţăreĭ. Un Domn al Românieĭ şi un Hohenzollern nu puté primì o asemenea notă nesocotită. In fine, armatele turcescĭ eraŭ alcătuite în mare parte din Cerkezĭ şi Başibuzucĭ sĕlbatecĭ, gata a năvălì în ţară şi a comite grozăviĭ ca în Bulgaria, România erà datóre să iea mĕsurĭ de apărare, maĭ ales că «monitórele» turcescĭ de pe Dunăre puteaŭ în orĭ-ce moment să prefacă porturile nóstre în ruină.

Ruşiĭ aŭ trecut Prutul cu 250.000 de ómenĭ comandaţĭ de către Marele duce Nicolae, fratele Ţaruluĭ, pe când 60.000 intraŭ în Armenia sub Loris Melikof. In curs de treĭ lunĭ, armatele s'aŭ concentrat pe Dunăre până la gura Oltuluĭ. Oltenia erà păzită de către Românĭ. In Iunie, Ruşiĭ trec Du-

(1) Vedĭ No. 27 şi 30.

nărea şi intră în Dobrogea şi la jumětatea acesteĭ lunĭ o trec la Zimnicea şi ocupă Şiştovul. Campania se anunţà strălucită. Turciĭ aveaŭ 100.000 de ómenĭ în Bosnia şi Herzegovina şi 186.000 împrăsciaţĭ prin cetăţĭ de la Vidin până la Silistra, cu reserve marĭ la Şumla şi Varna, fără o armată capabilă de a opune în centru o resistenţă seriósă. După ce s'a cuprins Biela şi Nicopol, Ruşiĭ înaintéză spre miaḑă ḑi, iaŭ *Tîrnova*, ajung la Balcanĭ, pun mâna pe pasul *Şipca* şi general *Gurko* pune mâna pe drumurile spre *Filipopoli* şi valea Mariţeĭ, (5 Iulie). Europa erà îmărmurită şi Anglia fórte îngrijită.

In acelaş timp, Melikof cuprindea *Ardahan*, încunjurà *Kars* şi amenința *Erzerum*.

Turcia avù noroc de *Osman-Paşa* care comanda la Vidin. Acesta lasă în cetate o garnisónă puternică şi cu restul armateĭ sale ocupă *Plevna* ameninţând pe Ruşĭ din drépta, pe când Mehmet-Ali îĭ strângea de aprópe din stânga şi Suleiman alergà de la sudul Balcanilor aducênd ajutóre din Bosnia şi Herzegovina. Marele duce Nicolae ordonă atacul Plevneĭ; dar Ruşiĭ aŭ fost respinşĭ în doue rîndurĭ, după ce aŭ pierdut 7.000 de ómenĭ pe câmpul de luptă. Atuncĭ nu maĭ fu vorba a înainta maĭ departe.

Atuncĭ se ordonă mobilisarea încă a patru corpurĭ de armată şi Garda Imperială fu chemată pe câmpul de rěsboiŭ. Negreşit colosul de nord aveà încă de ajuns mijlóce de luptă; dar ajutórele aveaŭ să soséscă târziŭ şi, pentru moment «Turciĭ îĭ prăpădeaŭ, «causa Creştinătăţeĭ erà pierdută». Turciĭ atacaŭ de tóte părţile: Suleiman atacà cu furie pe Gurko la pasul Şipca, Mehmet-Ali cuprindeà linia Lomuluĭ şi Osman îĭ lovì la Scalevitze, unde s'a retras numaĭ după opt atacurĭ (19 August).

Ruşiĭ cerură ajutorul Românilor de la începutul primejdieĭ şi Domnitorul Carol se grăbì a da ordin armateĭ române ca să trécă Dunărea. Situaţiunea erà fórte gravă. De la începutul luĭ Maiŭ tunurile turcescĭ din Vidin şi Silistra începuseră a bombardà oraşele române. Aceste atacurĭ provocase votul Camerelor prin care se proclamă *Independenţa Românieĭ* sfărâmându-se secularele tractate cu Turciĭ. Artileria română rěspunse cu succes la bombardarea turcă; dar Ruşiĭ, cum am vědut, refusaŭ cooperarea armateĭ române. Când a primit telegrama Mareluĭ-duce Nicolae, Domnul Românieĭ şi guvernul sěŭ nu aŭ stat pe gândurĭ nicĭ un minut. Armata trecù Dunărea la Zimnicea, ocupă Nicopole şi, în curînd, maĭ bine de 60.000 de Românĭ se aflară pe câmpul de luptă. Ajutor nepreţuit pentru Ruşĭ; pentru că armata română nu numaĭ că sporià numěrul luptătorilor, dar intrà însufleţită de dragostea de ţară, de spiritul de disciplină şi de abnegare şi de simţul datorieĭ; erà o armată în adevěr modernă, cu o armătură excelentă şi o artilerie

Regele Carol în inspecție la reduta Grivița.

superióră celeĭ rusescĭ şi care aveà să uĭméscă lumea prin vitejia şi instrucţia sa militară. Acésta s'a vĕḑut în atacurile, puţin folositóre, ordonate de către Comandantul suprem în ḑilele de 30 August şi de la începutul luĭ Octombre.

Luarea Smârdanuluĭ.

Se scià că Ţarul hotărâse de mult a ne luà înapoĭ cele treĭ judeţe din *Basarabia*, care se înapoiaseră Moldoveĭ prin Tractatul de la Paris şi mulţĭ aŭ făcut imputărĭ guvernuluĭ din 1877 că s'a grăbit a venì în ajutorul Ruşilor fără nicĭ o condiţiune. Aceste criticĭ sunt nedrepte. Ruşiĭ sciaŭ ce condiţiunĭ pune Domnuluĭ Românieĭ: ca armata română să opereze ca un corp de sine stătător; iar *integritatea teritoruluĭ* erà deajuns garantată prin Convenţiunea din 4 Aprilie. Amestecul Românieĭ în rĕsboiŭ găsise protivnicĭ chiar de la început; dar Domnul şi cu I. Brătianu eraŭ pentru o participare. Acum nu maĭ erà vreme de negociat. Nu puté România să lase pe Ruşĭ a fi sdrobiţĭ pentru ca maĭ pe urmă, tétrul rĕsboiuluĭ sá se transporte pe malul stâng al Dunăreĭ. Trecerea armateĭ Române în Bulgaria a fost un mare act de patriotism şi de prevedere politică. Ea a arătat lumeĭ că Româniĭ sunt un popor capabil a-şĭ cucerì Independenţa şi capabil de a o păstrà.

Petru Răşcanu
Profesor universitar şi inspector al învĕţ. secundar.

Contra furnicilor la pomĭ. Prepară apă tare de săpun, cu acésta stropesce şi udă locurile, pe unde umblă furnicile, saŭ tulpina pomilor.

Cultura legumelor şi a pomilor fructiferĭ (1).

Semĕnatul în rĕsadniţă. După terminarea lucrărilor arătate, împărţim suprafaţa rĕsadniţeĭ în atâtea părţĭ câte felurĭ de seminţe voim a semĕnà într'însa; în urmă începem semĕnatul care se face prin împrăsciere. Peste suprafaţa semĕnată, apăsăm cu latul uneĭ scândurĭ, şi apoĭ acoperim seminţele cu un strat fórte subţire de pămînt. Dacă pămîntul e uscat, îl stropim cu apă şi apoĭ acoperim rĕsadniţa.

In timpul vegetăriĭ plantelor, avem grijă a le aerisì când timpul e frumos; aerisirea se face ridicând ferestrele — la început fórte puţin — şi din ce în ce maĭ mult, potrivit cu crescerea plantelor şi căldura de-afară. Plantele se udă după trebuinţă, ferindu-le de umeḑélă multă, care e maĭ mult vătămătóre decât folositóre. Când e ger, şi maĭ ales în timpul nopţiĭ, punem peste giamurĭ oblóne de scândurĭ, saŭ maĭ bine rogojinĭ de paie orĭ de papură, pentru ca gerul să nu străbată în rĕsadniţă.

In sfârşit, când s'a apropiat timpul potrivit de a scóte plantele din rĕsadniţă spre a le plantà (rĕsădì) la locul hotărât, ferestrele se ridică de tot, pentru ca cu chipul acesta plantele să se deprindă cu aerul liber de-afară.

Timpul semĕnatuluĭ şi al rĕsădituluĭ. Timpul pentru semĕnatul şi pentru rĕsăditul plantelor pe rĕzóre, atârnă mult, atât de la felul pămîntuluĭ, cât şi de la felul plantelor. Aşà de pildă, într'un pămînt uşor şi cald, semĕnatul şi rĕsăditul se face maĭ de timpuriŭ decât într'un pămînt umed şi rece. Sunt unele plante, cum sunt : usturoiul, morcovul, cépa, etc., carĭ pot să sufere frigul, de aceea ast-fel de plante se pot semĕnà maĭ de timpuriŭ (prin Martie). Unele plante, ca fasolea, castraveţiĭ, ţelina, ardeiul, pătlăgelele, etc., dacă se sémĕnă prea de timpuriŭ şi într'un pămînt rece maĭ ales, nu reuşesc, de óre-ce, seminţele din causa umidităţiĭ aflate în pămînt, putreḑesc uşor, de aceea, ast-fel de plante se sémĕnă de regulă prin luna Aprilie, când nu maĭ e nicĭ o témă de rĕcélă. Dacă voim să le căpĕtăm maĭ de timpuriŭ, le semĕnăm prin luna Martie în rĕsadniţă, — iar de acì se scot şi se plantéză pe rĕzóre când aŭ 3 — 4 foĭ.

Semĕnatul pe rĕzóre. Pămîntul trebue să fie uşor la lucru, adecă nicĭ prea umed, dar nicĭ prea uscat. Când nu bate vîntul e cel maĭ priincios timp de a semĕnà seminţele micĭ şi uşóre. Semĕnatul se face în treĭ felurĭ: prin împrăsciere, în rîndurĭ şi în cuĭburĭ; — din acestea, semĕnatul în rîndurĭ e cel maĭ bun. — Semĕnatul în rîndurĭ se face în modul următor: avênd rĕzorul preparat, luăm o sfóră şi o întindem de-a lungul rĕzoruluĭ, apoĭ pe lângă sfóră deschidem un şenţuleţ — cu códa grebleĭ, orĭ a uneĭ săpăligĭ, — care şenţuleţ să aibă o lărgime şi o adâncime

(1) Veḑĭ No. 28—29 şi 30.

de 4 — 5 cm. După acésta, mutăm sfóra şi urmăm ast-fel până ce s'aŭ făcut tóte şănţuleţele (rîndurile) ce pot să încapă pe un rězor. Numěrul şănţuleţelor şi distanţa între ele, depinde atât de la lăţimea rězoruluĭ, cât şi de felul plantelor ce vor fi seměnate. Odată şanţurile făcute, seměnăm în ele semînţa într'un mod cât se póte maĭ uniform. După seměnat, acoperim seminţele cu dosul grebleĭ, batem pămîntul (îl îndesăm) cu latul uneĭ scândurĭ, spre a înlesnì încolţirea seminţelor, apoĭ, dacă e nevoie, se stropesce cu apă.

Seměnatul în cuĭburĭ e cu mult maĭ uşor; cuĭburile sunt nisce gropiţe făcute cu sapa, şi departe unele de altele atât cât trebue să aĭbă loc a se întinde planta seměnată. Cuĭburile pentru o maĭ bună regulă trebuesc făcute tot în rîndurĭ. Seměnatul în cuĭburĭ se face pentru acele plante carĭ cer a ocupà un loc maĭ mare în timpul cresceriĭ lor, cum e d. ex. fasolea, bobul, castraveţiĭ, cartofiĭ, dovleciĭ, etc.

Scóterea plantelor din rěsadniţă şi rěsădirea lor. După ce plantele din rěsadniţă aŭ ajuns a avé 3 — 4 foĭ, trebuiesc scóse din rěsadniţă şi rěsădite la locul destinat lor. Acéstă lucrare căutăm s'o facem într'o ḑi călduróså şi pe timp liniştit, dacă e cu putinţă noros. Smulgem plantele din rěsadniţă cu cea maĭ mare băgare de sémă spre a nu le rupe rědăcinile, căcĭ prinderea lor depinde mult de-acì. Pentru a scóte cu maĭ multă înlesnire plantele din rěsadniţă, udăm cu puţin maĭ nainte pămîntul în scop de a-l înmuià, după care apoĭ, cu ajutorul unuĭ plantator (rěsăditor) care se înfige în pămînt — pe lângă rědăcinĭ — scótem micile plante cu rědăcinile neatinse. Dacă din întâmplare, parte din ele aŭ fost scóse cu rědăcinile rupte orĭ sdrobite, trebuesc aruncate ca unele ce nu se maĭ pot prinde.

Rěsădirea plantelor se face în modul următor: cu rěsăditorul, facem pe rězóre găurĭ adîncĭ, atât cât trebue să se întindă rědăcinile spre a nu se întortochià (încovoià); găurile se fac în rîndurĭ. In cas dacă pămîntul e uscat, e neapěrată nevoe a-l udà, căcĭ în acest cas, pe lângă că găurile nu se astupă cum s'ar astupà când pămîntul e uscat, dar rědăcinile plantelor găsind umeḑéla trebuincióså, se prind maĭ bine. In acelaşĭ timp când un om face găurile înainte, un altul vine pe urmă şi aşeḑênd cu băgare de sémă rědăcinile plantelor în găurĭ, îndésă pămîntul pe lângă rědăcinĭ cu plantatorul, pe care-l înfige, în acest scop în pămînt, în mod oblic, (aşà ca vîrful plantatoruluĭ, în pămînt, să fie maĭ aprópe de sfîrcul rădăciniĭ, iar partea din afară, maĭ depărtată de plantă), şi printr'o mişcare a rěsăditoruluĭ spre plantă, strângem pămîntul în jurul eĭ.

După plantare, să nu neglijăm a udà plantele cât maĭ des la început, asigurându-le prin acésta prinderea.

(Va urma).

Ión E. Mihăescu.

TEATRU SATESC (1).

DE PE URMA BEŢIEI

(piesă în 2 acte)

de N. RĂDULESCU-NIGER

SCENA IV.

Aceeaşĭ. ÎNVĔŢĂTORUL.

INVĔŢĂTORUL. (*la portiţă*) Bună ḑiua, prietenilor.

NEAGU. (*ridicându-se*). Mulţumim d-tale... domnule învĕţător...

INVĔŢĂTORUL. Bucuroşĭ de vecin bun?

NEAGU. (*întîmpinându-l*). Ca bucuroşĭ de lumina albă a ḑileĭ... (*îĭ întinde mâna*).

INVĔŢĂTORUL. (*strîngêndu-i-o*). Sănătos? (*înaintând cu Neagu*). Eaca şi moş-Glumicĭ... (*dă mâna cu el*). Bun găsit, lele Catrino...

CATRINA. Bun venit...

INVĔŢĂTORUL. Sfătuiţĭ? Imĭ pare bine că daŭ de dumnéta moş-Glumicĭ. Adus-aĭ încaĭ şi sacul cu glumele?

GLUMICI. Uite, an-ţerţ i s'a găurit fundul, iar acuma l'am prăpădit, din satul nostru până în ăst sat al d-vóstră... Care l'a găsi, bine nu i-a fi...

INVĔŢĂTORUL. (*rîḑênd*). Fireşte; care-ar puté rosti gluma cu hazul dumitale..?

GLUMICI. E! heĭ... am fost şi eŭ odată... pe când mĕ îndoiam ca trestia şi nu mĕ clintiaŭ din loc patru, carĭ nu eraŭ din gemenĭ... Aḑĭ, în locul saculuĭ am venit c'o desagă şi ce-am adus, nu mi-aŭ primit de bun, Neagu şi lelea Catrina...

INVĔŢĂTORUL. N'a fi cum-va vorba de Gligore a luĭ Pârvu..?

NEAGU. Eaca mi-aĭ fost năsdrăvan, domnule învĕţător...

INVĔŢĂTORUL. Apoĭ, maĭ erĭ dădu pe la mine flăcăul şi-mĭ grăi de un foc care-l arde... Orĭ nu viĭ la inimă Gligore?

NEAGU. De, bată-l norocul... el, ca el... Numaĭ tat'su, veḑĭ...

INVĔŢĂTORUL. De asta nu vĕ fie témă, neică Neagule, şi dumitale, lele Catrino. Urîciósă-ĭ metéhna luĭ Pârvu, din păcate, dar pentru flăcăŭ puiŭ chezăşie... Pe urmă, să cunósceţĭ un lucru: Pârvu nu-ĭ din neam beţiv; a luat maĭ târḑiŭ năravul, după ce i-a ars casa...

GLUMICI. Din sperietură, vaĭ de el...

INVĔŢĂTORUL. D-ta, moş-Glumicĭ, i-aĭ venit într'ajutor, i'aĭ făcut la loc casa... Mătuşa Sanda şi Gligore, de pe urma poveţelor d-tale şi alor nóstre, muncesc pămîntul cu rost şi aŭ grădină de sémă...

NEAGU. D'apoĭ că dacă Pârvu dă pe la crâşmar ostenéla lor...

INVĔŢĂTORUL. Ce-apucă une-orĭ... că de altmintrelea îl ţine în frâŭ mătuşa... îĭ ia din pas Gligore...

---

(1) Veḑĭ No. 30.

GLUMICI. Eaca de ce spuiŭ și eŭ luĭ Neagu și leleĭ Catrina să nu maĭ năpăstuiască pe Gligore.

INVĚȚĂTORUL. E om de omenie, flăcăul... ca și Lixandru al d-vóstră...

NEAGU. Dór chezășia dumitale d-le Invěțător...

GLUMICI. Măre, la ce v'a îndemnat d-luĭ și ațĭ dat greș?

NEAGU. Eaca, de asta, așa-ĭ...

(S'aud strigăte de copiĭ și un glas de om beat, răgușit).

GLUMICI. *(pierit la față, în parte).* El îĭ, bată-l pârlea!..

CATRINA. Ce-o fi óre? *(dă fuga să vadă).*

PÂRVU. *(împinge portița și intră împleticindu-se. Copiiĭ de școlă se ivesc, rîḑênd de el și dându-ĭ cu ho!).*

SCENA V.

Ceĭ de sus. PÂRVU. CÂȚĬ-VA COPIĬ.

PÂRVU. *(rîḑênd).* Eaca maĭ intrațĭ și aicĭ... la Vodă...

COPIII. Auḑĭ! la Vodă... *(rîd și daŭ iar cu ho!).*

INVĚȚĂTORUL. *(înaintând repede spre portiță).* Ia venițĭ încóce, copiĭ...

(Copiiĭ intră, sfioșĭ, rușinațĭ luându-'șĭ căciulele.

INVĚȚĂTORUL. Eĭ, ce este moș-Pârvule? Iar aĭ běut?

PÂRVU. Eŭ, Pârvu... *(bufneșce de rîs).* C'am běut, asta ḑicĭ d-ta... *se împleticește).* Oiŭ fi... da veḑĭ că nu-ĭ așà... *aducênd mâna la gât și apăsând beregata).* Uĭte cine-a běut... dac'a běut... *(vrea să cadă).* Eaca na!.. numaĭ gropĭ pe aicĭ...

INVĚȚĂTORUL. *(îl face să șadă pe un căpătâiŭ de tăiat lemnele).* Ia, șeḑĭ colea și te maĭ hodineșce...

PÂRVU. Eaca șed... *(nu se potrivesce bine și cade de cea-parte).* Nu maĭ are crâșmarul scaune întregĭ...

(Invěțătorul și Glumicĭ îl așéḑă).

INVĚȚĂTORUL. *(către copiĭ)* Omul nu-șĭ dă séma de ce face, fiind că nu-ĭ în mințile tóte... Cum de v'ațĭ luat după el și ațĭ început să vě batețĭ joc?.. Eaca nu v'iĭ cum să cade purtarea... Să vě fie milă de omul cu așà păcat, și pildă să-l avețĭ, ca să nu facețĭ nicĭ odată în viéța vóstră ca el... iar nu să-l luațĭ în rîs. Păcat este și fapta vóstră, copiĭ...

PÂRVU. Pěcat... pěcat că nu maĭ am ce bea...

GLUMICI. Tacĭ, Pârvule...

PÂRVU. Pârvu... eŭ!.. Dar d-ta cine eștĭ?

INVĚȚĂTORUL. Un om care nu-șĭ bea mințile...

PÂRVU. Da ce-șĭ beà? opincile?.. Și eŭ 'mĭ-am běut sucmanul.

INVĚȚĂTORUL. Ducețĭ-vě, copiĭ, și ținețĭ minte ce v'am pověțuit.

UN COPIL, Am greșit, domnule învěțător, iartă-ne...

UN ALTUL. N'avem să maĭ facem...

INVĚȚĂTORUL. Bine; ducețĭ-vě...

(Copiiĭ es, unul după altul).

PÂRVU. *(de-odată).* Tra-la-la-lala... *(vrea să se ridice).*

INVĚȚĂTORUL. *(oprindu-l).* Ascultă, Pârvule...

PÂRVU. Dacă eștĭ Gheorghe Crâșmarul, dă-mĭ o litră și te ascult... Dacă nu eștĭ Gheorghe Crâșmarul... nu te ascult...

INVĚŢĂTORUL. Ia să-l ducem, Neagule şi să-l culcăm unde và până s'a trezì... Atuncĭ am să-l judec eŭ alt-fel...

PÂRVU. *(pipăind butucul - flueră).* Fiŭ !.. ce maĭ butuc... *(vrea să-l ridice).* Ia ajutaţi-mĕ... ómenĭ bunĭ...

NEAGU. Eaca... da ce aĭ cu el?

PÂRVU. *(bufnind de rîs).* Asta face... douĕ oca de profir... E-heĭ.. îmĭ dă el douĕ, Gheorghe... *(sĕ încércă să-l ridice şi picá pe brâncĭ).*

INVĚŢĂTORUL. Haĭ că te ducem noĭ la Gheorghe Crâşmarul... *(îl ridică).*

PÂRVU. Fără butuc?

GLUMICĬ. Fără. Fac eŭ cinste... *(îl ia de un braţ).*

PÂRVU. Facĭ? Haĭ că merg... Da degrabă, că mor de sete..

SCENA VI.

Aceeaşĭ, *(fără copiĭ).* GLIGORE.

GLIGORE. *(vede pe tat'su şi rĕmâne încremenit).* Dómne sfinte... Taĭca!.. *(plécă capul, ruşinat, mâhnit).*

GLUMICI. *(lasă pe Pârvu, lângă care trece Neagu şi vine la Gligore).* Rĕŭ ne-a stricat urzéla, blestematul de tat'tu!..

(Neagu şi învĕţătorul duc pe Pârvu în casă, urmaţĭ de Catrina).

GLIGORE. *(cu milă cătând pe urma luĭ Pârvu).* Nu-l blestema, moşule... că-ĭ de jelit, săracul taĭca...

GLUMICI. Las'că mi-ĭ ciudă pe el... Tocmaĭ plecasem pe Neagu pentru tine., şi iacă-l, ba în ce hal încă!

GLIGORE. *(cu grijă).* Ce? orĭ nu vrea Neagu?

GLUMICI. Atîrnă greŭ, unde e tat'tu cu nărav... Dar tu ce umbli p'aci?

GLIGORE. Venisem la Lixandru pentru «tovărăşia nóstră.»

GLUMICI. «Tovărăşia» vóstră... Cinstit lucru! cum merge ĕst-timp?

GLIGORE. Bine, moşule. S'aŭ strîns ḑece miĭ de leĭ capital şi de la «Sân-Gheorghe» luăm cu arendă de la proprietar, treĭḑecĭ de fălcĭ ca să începem grădinărit pentru tîrg, nu şagă...

GLUMICI. Să v'ajute Dumneḑeŭ.

GLIGORE. Aste treĭ-zecĭ de fălcĭ le da pa fite-ce an boerul, la strĕinĭ... şi strĕiniĭ făceaŭ parale pe pielea nóstră.,. Acuma, că ne-am deprins cu grădinăritul pe la casele nóstre, ce ne-am socotit? Adecă să nu facem trébă şi noĭ româniĭ, când e vorba de trébă? Şi dacă i-am spus boeruluĭ, dumnéluĭ s'a prins bucuros, ba încă ne-a lăudat şi ne-a lăsat maĭ eften. E-heĭ!.. i'a să veḑĭ, moşule, cum o să facem de bine... Cum o să ne mărim capitalul... şi câte altele o să maĭ punem în pânză...

GLUMICI. Eaca aşà tineret, maĭ vine de acasă!.. Mulţămesc luĭ Dumneḑeŭ, că m'a vrednicit să vĕd isteţia romănuluĭ pusă pe aşà cale bună...

GLIGORE. *(însufleţit).* Moş-Părintele şi cu «Domnul» sunt sufletul nostru... Eĭ s'aŭ legat să caute şi să aducă în sat sĕmînţa cea maĭ de sémă, pe urmă să fie cu ochiĭ în patru la noĭ, iar eŭ şi cu Lixandru, ca maĭ meşterĭ, să povĕţuim şi pe ceĭ lalţĭ...

Glumici. Şi să nu-ţĭ dea Neagu pe Voĭchiţa? Eaca nu se póte. Luntre şi punte m'oiŭ face şi... lasă!..

Gligore. Să mĕ încing la traiŭ cu cine mi-e dragă, şi, Dómne! ce maĭ muncă cu spor...

SCENA VII.

GLUMICĬ, GLIGORE, NEAGU, şi ÎNVĔŢĂTORUL *(din casă).*
LIXANDRU *(din grădină).*

Invĕţătorul. Aşà, neică Neagule, nu maĭ atârna... şi las c'om maĭ vorbi...

Gligore. *(sfios, către Neagu).* Lixandru nu-ĭ acasă?

Lixandru. Ba eacă-mĕ's... Bună vremea, Gligoriţă... Tocmaĭ îmĭ erà gândul la tine...

Gligore. Venii să te iaŭ la «tovărăşie»..

Lixandru. Apoĭ, după sóre, chitisem şi eŭ că se făcuse vremea.

Invĕţătorul. Eaca merg şi eŭ.

Glumici. Unde se duc crângile, haĭ şi-a merge şi tulpina... Eaca aŭ de învĕţat şi ceĭ bătrânĭ de la tinerĭ...

Neagu. Cuminte-aĭ grăit moş-Glumicĭ... şi codaş n'oiŭ rĕmânea.

Lixandru. Dacă-ĭ aşà, haidem cu toţiĭ...

(ies pe rînd).

SCENA VIII.

CATRINA, VOĬCHIŢA *(gătită ca pentru horă).* apoĭ PÂRVU.

Catrina. Haină nu-s, fata mamiĭ... da să cădea să-mĭ spuĭ...

Voichiţa. *(ruşinată).* Am greşit, maĭcă...

Catrina. Aĭ greşit, da ce să-ţĭ fac? L'aĭ vĕḑut pe Pârvu? Iţĭ vine la îndemână, să aĭ aşà socru? Un trăsnit cu leoca... tótă vremea... Are să vĕ bea şi uşa de la bordeiŭ...

Voichiţa. De, maĭcă... nu-ĭ nebun care ar bea-o, nebun ar fi care i-ar da-o... şi eŭ cu Gligore...

Catrina. Tu cu Gligore!.. Ia maĭ degrabă lasă'ncolo aşà dor să nu pătimescĭ cine scie ce maĭ apoĭ... Eŭ şi tat'tu ne lipsim de aşà cuscrie...

Voĭchiţa. Par'că Gligore ar fi ca tat'su. Par'că mi-ar fi inima la el, dacă l'aşĭ cunósce cu nărav...

Catrina. Dómne feresce de vr'un ceas rĕŭ şi s'apuce şi Gligore pe urma luĭ tat'su... Atuncĭ?.. cum o să scoţĭ carul din noroiŭ?

Voichiţa. *(mâhnită).* Eaca... Ḑiceţĭ maĭ bine că nu-l vreţĭ pe Gligore...

Catrina. Par'că n'ar maĭ fi flăcăĭ în sat...

Voichiţa. *(gata să plângă, cu mâĭnile la ochĭ).* Pentru mine-ĭ numaĭ el.

Catrina. Ceĭ bătrânĭ aŭ maĭ multă minte decât tineretul... E-heĭ...

Voichiţa. A fi... Numaĭ ceĭ bătrânĭ nu-şĭ maĭ aduc aminte de pe când eraŭ şi eĭ tinerĭ...

Catrina. Ia haĭ la horă, şi nu-ţĭ maĭ uda ochiĭ...

VOICHIȚA. Nu maĭ merg, maĭcă... Dacă nu-ĭ pentru Gligore, la ce-aş hori cu alţiĭ?

CATRINA. *(cu asprime)*. Atuncĭ făte-n casă c'avem de gătit răsboiul pentru mâĭnĭ.

PÂRVU. *(eşind din casă, căscând şi întindându-se)*. Socotian că-s la baba acasă...

CATRINA. *(încet)*. Eaca beţivul... Socru de el!..

VOICHIȚA. *(Supĕrată)*. Socru... par'c'am să duc casă cu el... *(înaintéză spre casă)*.

PÂRVU. Eaca... Voichiţa luĭ Neagu...

VOICHIȚA. *(cu necaz)*. Maĭ bine nu te-aĭ maĭ îmbăta... să-mĭ fiĭ năpaste mie şi luĭ Gligore... *(intră în casă)*.

PÂRVU. *(cătând pe urma eĭ, ca tîmpit)*. Aud?

CATRINA. *(apropiindu-se de el)*. Te-aĭ ameţit şi adĭ, haĭ?..

PÂRVU. *(căscând)*. Eŭ nu mĕ ameţesc... lele Catrino, nu...

CATRINA. Da de bĕut... beĭ?

PÂRVU. Ca în ḑi de sfînta Duminecă...

CATRINA. Şi pe urmă, în tóte ḑilele...

PÂRVU. Fie-care ḑi, cu sfîntul eĭ, lele Catrino...

CATRINA. *(clătinându-l)*. Nu maĭ bea, omule, că te facĭ de rîs...

PÂRVU. Până diseară... nu... *(după o clipă)*. Da ce umblu eŭ pe la voĭ? *(cătând să-şĭ amintéscă)*. Orĭ am venit la ce-và?

CATRINA. Aĭ venit la colacĭ calḑĭ...

PÂRVU. *(după o clipă de gândit)*. Măre... tot am venit... Nu mi-ĭ împrumuta cu vre'o doĭ gologanĭ..?

CATRINA. Ba te-a împrumuta cine te-a maĭ fi împrumutat...

PÂRVU. Apoĭ... spune care-ĭ acela, să mĕ duc la el...

CATRINA. Dracul?

PÂRVU. *(se închină)*. Ucigă-l tóca?.. Nu... nu cer cu împrumut de la el... sa-mĭ ia sufletul... *(pornesce spre eşire)*.

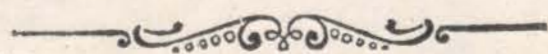
CATRINA. D'apoĭ că ţi-l iea şi aşà... Beţiviĭ se duc de-a dreptul în Iad...

PÂRVU. *(apropiindu-se speriat)*. Óre, lele Catrino? Mĕ duc la Gheorghe Crâşmarul, să-l întreb... *(ese)*.

CATRINA. Şi să-mĭ daŭ fata după fecioru-sĕŭ? *(clatină din cap)*.

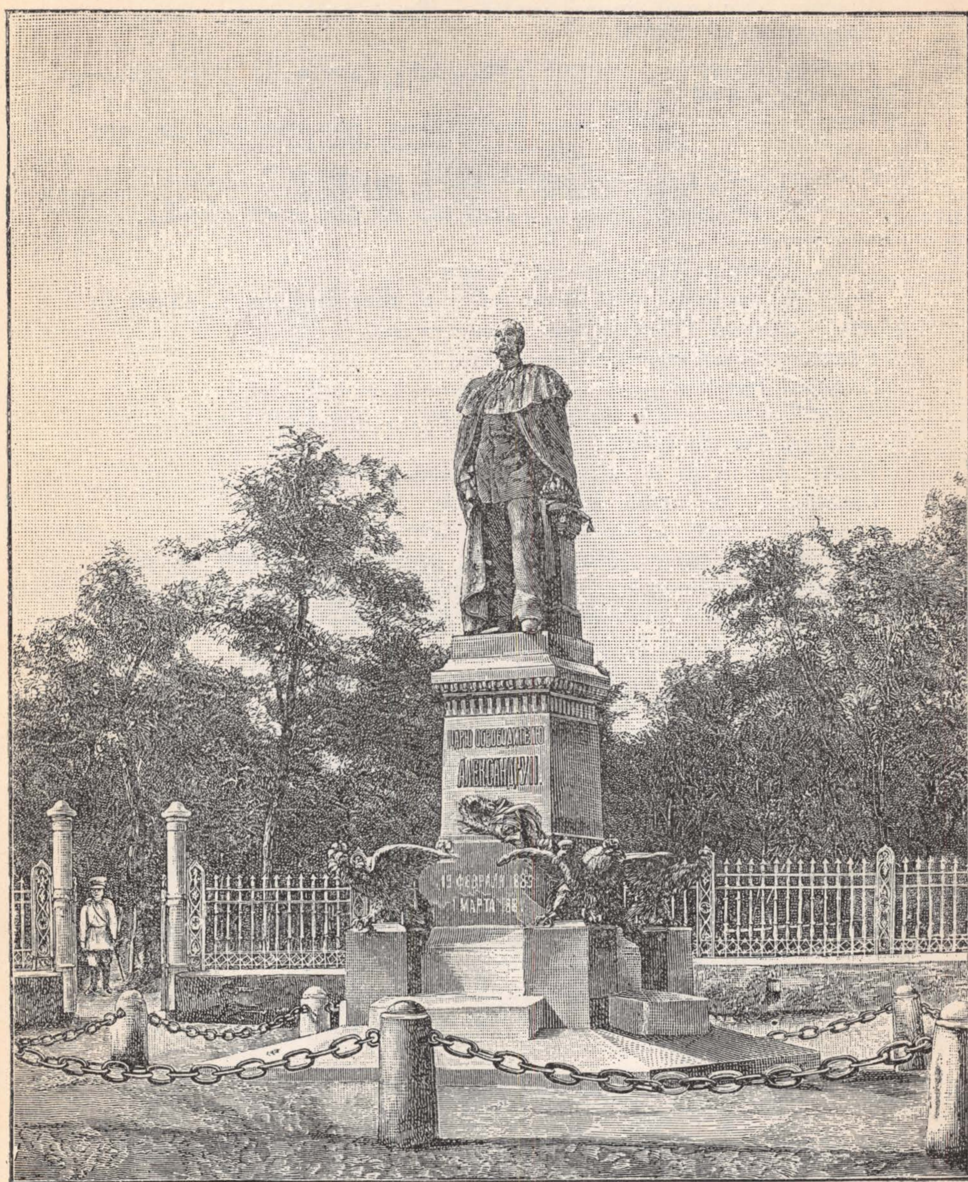
C o r t i n a s e l a s ă.

Finele actuluĭ I-iŭ.

O reţetă de cremă de vanilie. Un litru lapte, 6 gălbenuşurĭ de ouĕ, 1 bucată de vanilie, 150 grame de zahăr.

Pune litrul de lapte cu zahărul şi vanilia într'o tingire şi lasă să fiarbă un sfert de oră. Bate bine gălbinuşurile până se subţie şi apoĭ pune peste ele lapte cald şi mestecă mereŭ cu lingura până ce se termină. Aşéḑă amestecul la un foc lin până se îngróşe, pune-l la rĕcélă şi servesce-l la masă.

Monumentul comemorativ al Impĕratuluĭ Alexandru II, la Chișineŭ.

Cronica agricolă şi economică.

impul în luna Aprilie deşi a fost destul de schimbător, semănăturile de primăvară carĭ nu s'aŭ putut face în luna Martie, în acéstă lună s'aŭ făcut în bune condiţiunĭ, iar cele rĕsărite, ca şi semănăturile de tómnă, livedile artificiale ca şi cele naturale, aŭ avut un timp destul de priincios pentru crescerea lor.

Singură rapiţa, din causă că în dilele de 15 şi 16 Aprilie a cădut zăpadă, într'o cătăţime maĭ mare saŭ maĭ mică, în diferite părţĭ ale ţăreĭ, ceea-ce a făcut ca timpul să devie maĭ rĕcoros, şi în unele judeţe ca Dolj, Gorj, Dorohoiŭ şi Fălciŭ, chiar să îngheţe puţin. In aceste judeţe rapiţa a suferit puţin, dar în schimb viermiĭ carĭ eraŭ s'o prăpădéscă, s'a ascuns în pămînt.

Se scie că zăpada din causă că pămîntul erà cald s'a topit iute, în schimb plóie a cădut în destul de mult în cât pămîntul s'a săturat îndestul de bine. După încetarea ploilor şi svîntarea pămîntuluĭ, arăturile pentru semănatul porumbuluĭ s'aŭ putut face în bune condiţiunĭ, deşi uniĭ din agricultorĭ, aŭ semănat acéstă cereală chiar pe la sfârşitul luĭ Martie. Uniĭ din agricultoriĭ sătenĭ, cum şi arendatorĭ, aŭ obiceiul de a semănà porumbul cu sapa în cuĭburĭ, să-l pună cu călcâiul piciorului, saŭ cu parul, fără ca după ce aŭ isprăvit semănatul să trécă cu grapa uşor peste locul semănat. Din acéstă causă în diua următóre, dacă nu chiar în acea di, ciorile recoltéză porumbul semănat în ast-fel de condiţiunĭ, aprópe în mod regulat, aşà că pe aceste locurĭ, agricultoriĭ trebue să semene de maĭ multe orĭ porumbul adesea de câte 3 orĭ, cu alte cuvinte trebue să cârpéscă locurile góle. Din acéstă causă este neapĕrat de lipsă, ca îndată după semănatul porumbuluĭ cu sapa, orĭ cu călcâiul piciorului, locul să se grăpeze uşor. Cu modul acesta se astupă orĭ-ce urmă de semănat, şi ciórele nu maĭ pot aduce nicĭ un rĕŭ.

Pomiĭ roditorĭ, a căror florĭ eraŭ legate, ca caisul, aceia carĭ eraŭ în legare n'a suferit maĭ de loc, cel puţin la şesul ţăreĭ.

După tóte ştirile ce avem din diferite părţĭ ale ţăreĭ, la sfârşitul luneĭ Aprilie, semănăturile de tómnă caşi cele de prmăvară, s'aŭ găsit în stare destul de bună de vegetaţiune. Pomiĭ roditorĭ ca şi viile se găsesc în bună stare şi promit recolte abundente.

In luna Maiŭ, să se continue unele semănăturĭ carĭ nu s'a putut face în luna Aprilie, ast-fel să se continue cu semănatul porumbuluĭ, deşi acéste cereale erà bine dacă se isprăveaŭ cu semănatul până la sfârşitul luĭ Aprilie. Aceĭ agricultorĭ, carĭ rĕmân maĭ tot-deauna în întârziere sunt săteniĭ agricultorĭ, carĭ de multe orĭ ajung cu semănatul porumbuluĭ până pe la 21 Maiŭ st. v. O întârziere destul de mare la semănat, căcĭ dacă timpul peste vară nu este dostul de umed, porumbul nu póte să producă recoltă bună, în cât din recolta acesteĭ cereale, în loc ca săteniĭ agricultorĭ să aĭbă un câştig, din contră aŭ pierdere. Decĭ trebue grăbit cât se póte de iute cu semănatul porumbuluĭ, tot ast-fel trebue grăbit şi cu semănatul fasoleĭ, a linteĭ, a meiuluĭ, a măzăricheĭ (borceag), ca şi a celor-lalte plante de nutreţ, până când pămîntul conţine încă destulă umedélă, căcĭ nu se póte prevedeà

dacă luna Maiŭ va fi maĭ umedă saŭ maĭ secetósă, și în casul din urmă recolta acestor plante dacă s'ar amânà semănatul lor, ar puté fi pierdută cu totul.

Orĭ-ce agricultor este dator a profità la semănatul orĭ-căreĭ plante de umedéla ce coprinde pămîntul.

Aceĭ dintre agricultorĭ, carĭ aŭ semànat porumbul pe la începutul luneĭ luĭ Aprilie saŭ chiar până la 14 Aprilie, în curînd vor puté începe prima sapă, așà ca până când rapița va fi de secerat, vor puté isprăvì primul săpat la porumb. Intre alte lucrărĭ ale câmpuluĭ să nu se uĭte plivitul grâuluĭ de neghină, pălămidă, osigă, secară și măzăriche, fiind-că sĕmînța acestor plante, fac ca grânele nóstre cele maĭ bogate în materie hrănitóre, să-șĭ piardă din adevĕrata lor valóre comercială.

Aceĭ dintre agricultorĭ, carĭ aŭ livedĭ artificiale de lucernă, se vor simțì fericițĭ, că pot face dejà prima cósă la ast-fel de ivedĭ, avênd cu modul acesta nutreț în de-ajuns, verde saŭ uscat pentru vitele lor de muncă. In lipsa altuĭ nutreț, lucerna s'a putut così, ca nutreț verde pentru vitele de muncă chiar de pe la 20 Aprilie. In casul acesta se póte maĭ bine înțelege, și se póte maĭ bine cunósce folósele livedilor artificiale de lucernă.

Aceĭ dintre agricultorĭ carĭ aŭ isprăvit cu semănatul plantelor de primăvară, ca porumbul și cu plantele de nutreț, vor puté începe în acéstă lună, pe nesimțite, a'-șĭ pregătì locurile (a face ogóre) pentru semănatul rapițeĭ și chiar a grâuluĭ de tómnă.

La podgoriĭ unde sunt livedĭ de prunĭ, să nu se piardă un minut, culegerea omidilor, pe carĭ ploile recĭ și abundente nu le-a putut stîrpì. Nu se vor stîrpì omidile, nu vom avé róde orĭ cât ar fi timpul de bun; iar viile înainte de înflorire, care la vițele maĭ timpuriĭ începe pe la 21 Maiŭ st. v., trebuesc stropite cu piatră vînătă topită (disolvată) în apă și amestecată cu var stins.

Acest amestec se face ast-fel: se i-a 1 kgr. piatră vînătă, 1 kgr. și jum. var nestins, se pune în 100 litri de apă și se amestecă bine, cu acéstă apă se stropesc bine foile vițelor cu un anumit stropitor (pulverisator), care costă până la 40 leĭ. Când un podgorean nu-șĭ póte cumpĕrà acest pulverisator, se póte servì de stropitóre saŭ chiar de mătură, care muiată în apa descrisă maĭ sus stropesce foile, deși acéstă lucrare se face cu maĭ multă greutate.

Ca amestecul varuluĭ cu piatra vînătă să se facă maĭ bine; se iea din ceĭ 100 litri de apă unul saŭ douĭ și se pun într'un hârdăŭ și în acéstă apă se topesce (disolvă) piatra vînătă, tot așà se face și cu varul. Maiŭ întâiŭ se stinge cu puțină apă luată tot din ceĭ o sută de litri; varul odată stins, și piatra vînătă topită bine, se pun împreună în putina în care s'a pus ceĭ o sută litri de apă și se amestecă bine. Ca apa să fie maĭ tare se póte pune până la 2 kgr. de piatră vînĕtă.

In grădina de legume, se rĕsădesc rĕsadurile de varză, guliĭ, conopide și altele; iar cele-lalte legume trebuesc săpate, plivite, și udate, în fie-care séră dacă se póte, dacă nu avem apă îndestulă, în casul acesta să căutăm ca pămîntul să nu prindă nicĭ odată scórță pe d'asupra, fiind-că în casul acesta, apa care se urcă de jos în sus, nu póte să ajungă până la suprafața pămîntuluĭ ca să se evaporeze, ci rĕmâne la rĕdăcina legumelor și a altor zarzavaturĭ. De aceea, când n'avem apă îndestulă, tóte zarzavaturile ca și alte legumĭ ce semănăm în grădină, să le semă-

năm numaĭ în rîndurĭ, ca să le putem săpà, iar nicĭ de cum să nu se facă semănatul prin aruncare.

Prin săpat se distrug așà numitele vase capilare ale pămîntuluĭ pe care se urcă apa de jos la suprafață spre a se evaporà.

In acéstă lună (Maiŭ) se face roitul albinelor, natural și artificial, acest din urmă este cel maĭ bun și cel maĭ practic, fiind-că se face după voia apicultoruluĭ, iar nu în mod întâmplător.

Tîrgurile nóstre. Aprópe nicĭ o schimbare în prețurĭ și vîndęrĭ maĭ însemnate nu s'a întâmplat în tîrgurile nóstre în luna Aprilie, în raport cu luna Martie.

Iată în resumat prețurile mijlociĭ cu carĭ s'aŭ vîndut cerealele nóstre în tîrgul Brăila, de la 1—30 Aprilie st. v.

	Prețul maxim. la hect. socot. în kgr.	Prețul mijlociŭ la hect. socot. în kgr.	Prețul minim. la hect. socot. în kgr.
Grâŭ	10,50	8,50	7,50
Porumb	7,95	7,75	7,30
Porumb roșu	8,40	7,95	7,80
Orz	6,27	5,50	—
Secară	7,70	7,35	—

Grâul. . . suta de kgr.	s'a vîndut	cu	11—14	leĭ, 40	cent.
Porumb »	»	»	9—10	» 45	»
» roșu »	»	»	10	» 25	»
Porumb cincantin	»	»	9—10	» 70	»
Secara . . »	»	»	10	» 35	»
Ordul . . . »	»	»	9—10	» 35	»
Ovĕzul . . »	»	»	13	» 75	»
Meiŭ . . . . . »	»	»	7—9	» —	»
Fasolea	»	»	11—13	» —	»

Tîrgurile străine. In tîrgurile străine prețurile la tóte cerealele aŭ fost cu mult maĭ urcate decât în tîrgurile nóstre, și chiar o maĭ mare animație în vîndęrĭ, în luna Aprilie. Ast-fel la tîrgul din Paris grânele indigene s'aŭ vîndut cu 21 — 22 leĭ, cele străine cu 16 — 17 leĭ; secara cu 14 — 15 leĭ; orzul cu 15 — 18 leĭ; ovĕsul negru, cu 21 — 22 leĭ, alb cu 16 — 18 leĭ; făina de grâŭ cu 28 — 32 leĭ și cea de secară cu 21 — 22 leĭ.

In principalele tîrgurĭ din Germania, grâul s'a vîndut cu 21—22 leĭ, secara cu 18 leĭ, orzul și ovĕsul cu 20 leĭ. In tîrgurile din Belgia, grâul și orzul s'a vîndut cu 15 — 16 leĭ; secara cu 13 leĭ; ovĕsul cu 18 — 19 leĭ. La tîrgul din Viena și Pesta, ca și în unele tîrgurĭ din Olanda și Elveția, grâul s'a vîndut cu 18 — 19 leĭ, iar la Londra cu 16 — 17 leĭ. La tîrgul din New-York (America), grâul s'a vîndut cu 15 — 16 leĭ și la Chicago cu 13 — 14 leĭ.

In tóte tîrgurile din străinătate prețurile sunt socotite pe suta de kgr., iar nicĭ de cum pe hectolitru.

V. S. Moga.

Văruitul trunchiuluĭ pomilor împiedică crescerea mușchiuluĭ și îndepărtéză insectele stricăcióse.

Corespondența medicală.

Domnuluĭ Sub-revisor școlar, **Pr. N. Gr. Aramă.**

Târgoviște.

Vĕ face multă cinste faptul că vĕ ocupațĭ și d-vostră cu crescerea vitelor, căutând a îndruma pe calea cea bună propășirea și îmbunătățirea lor. Căcĭ de sigur, dacă este recunoscut că în orĭ-ce țară, și la noĭ prin urmare, atât medicul veterinar cât și agricultorul diplomat aŭ o mare înrîurire în amelionarea animalelor, apoĭ nu este maĭ puțin adevĕrat că veterinarul ca și agronomul, rĕmân isolațĭ, munca lor nu are resunet, este zădărnicită, atât timp cât nu se găsesc ómenĭ ca d-vóstră, care trăind saŭ venind maĭ des in contact cu micul agricultor, cu sătĕnul, fiiĭ acestora, să le dea pilde prin fapte, arătându-le și pregătindu-le drumul care duce la bine, la progres.

Mult ar câștiga țăranul nostru, și decĭ statul întreg, prin crescerea și îmbunătățirea animalelor. Nu maĭ departe să luăm exemplu din Ungaria, vecină-nouĕ. Orĭ-cine care a avut prilejul de a trece, de a călători prin acest stat, s'a putut încredința cu câtă râvnă și cu câtă pricepere își îngrijesce țăranul Maghiar animalul sĕŭ, producĕnd caĭ, boĭ, vacĭ, râmătorĭ, etc., de tótă frumusețea. Noĭ Rományiĭ, nu facem astădĭ în acéstă privință, aprópe nimic, deși este știut că pămîntul Românieĭ este maĭ prielnic, maĭ potrivit cresceriĭ și amelioărriĭ animalelor. Că acésta este adevĕrat, reese din istoricul animalelor nóstre, care ne arată că în trecut eraŭ destul de renumite prin calitățile lor. Unguriĭ în acele vremurĭ eraŭ cu mult în urma nóstră, eĭ își procuraŭ caiĭ necesarĭ armiilor lor, din țărișóra nóstră, caĭ despre care se dusese faima la Stambul ca și în țara Nemțéscă, în Italia, etc. Aveam animale frumóse pe acele vremurĭ, aveam vite alese, nu ca în timpul de față când caiĭ se cresc și se îngrijesc în așà chip, în cât se presintă micĭ, pipernicițĭ, un fel de mârțóge, bune pentru saca, cărora nu le aŭ maĭ rĕmas, decât strămoșescul ochiŭ vioiŭ, decât capul mic cu înfățișarea luĭ inteligentă, pe care când îl privescĭ pare că ițĭ impută: «cum am fost odată, și în ce stare de plâns ne-ațĭ adus».

Dar dacă s'ar fi întâmplat acésta numaĭ cu caiĭ, tot

póte că nu am fi tocmaĭ de plâns. Nu. Acelașĭ lucru a-própe s'a petrecut saŭ se va întâmpla, dacă nu vom lua mĕsurĭ la timp, și cu vitele rumegĕtóre. Căcĭ deja actualmente, vacile și boiĭ din țările vecine sunt cu mult superiorĭ acelora ale nóstre. Vedĭ o vacă maĭ frumósă, întâlnescĭ în cale, la un târg, o pereche de boĭ bine întreținuțĭ, maĭ ridicațĭ și puternicĭ, țăranul nostru uitându-se la eĭ, îțĭ spune cu jind, că trebue să fie de dincolo, **că sunt boĭ ungurescĭ.**

Pe noĭ învĕțĕtoriĭ, institutoriĭ, preoțiĭ, agronomiĭ și mediciĭ veterinarĭ, trebue să ne preocupe, maĭ mult ca pe orĭ-cine starea de degenerare a animalelor. Nouĕ ne vine dar sarcina de a face ca animalele să se îmbunătățéscă, ca lucrurile să se întórcă la o bună stare. Este în adevĕr grea sarcina nóstră, dar putința reușiteĭ este de nediscutat când cunóscem faptul ca țara nóstră, după cum am maĭ dis, este destul de proprice produceriĭ animalelor.

In special rolul d-vóstră, onor corp-didactic primar, în ameliorarea animalelor, este de netăgăduit de mare. Totdeauna în atingere cu poporul și maĭ ales cu fiiĭ luĭ, le putețĭ cu óre-care bună-voință, inspira dragostea pentru animale, aratându-le folosul cel mare ce îl pot căpăta prin îngrijirea și buna lor crescere. Cu privire la folosul ce se póte dobândi prin crescerea animalelor, îmĭ reamintesc spusele unuĭ coleg, care îmĭ povestea acum câte-và dile, că trecênd cu afacerĭ prin Ungaria, s'a încredințat personal de câștigul însemnat pe care-l are acéstă țară din comerțul cu animale. Sumele încasate de ea numaĭ pentru caiĭ vênduțĭ, trec de milióne de francĭ pe an. Și când te gândescĭ că maĭ toțĭ aceștĭ banĭ intră în mâna țăranuluĭ maghiar saŭ supus maghiar, în punga miculuĭ agricultor, pricepem și maĭ bine avantagele neprețuite ale cresceriĭ animalelor.

Da, în mâna miculuĭ agricultor Ungur, intră baniĭ noștri cu grămada, pentru caiĭ ce ne vînd și de care avem necesitate pentru armată saŭ alte trebuințe; în chimirul luĭ se varsă banĭ de aĭ Anglieĭ și a altor state, carĭ își aprovisionéză aceste animale, de la el. Da, săteniĭ ungurĭ sunt aceia, cărora le revin banĭ cu miliónele din comerțul cu animalele, fie-care din eĭ, îndeletnicindu-se cu crescerea lor. E destul să ajungĭ într'o comună de dincolo, să se svonéscă că voescĭ a cumpăra caĭ, și îndată din tóte părțile

comuneĭ apar locuitorĭ, aducându-țĭ maĭ toțĭ, acolo unde eștĭ găzduit chiar, caiĭ lor spre vîndare. Vedĭ copiĭ, fete și femeĭ că-țĭ presintă caĭ falnicĭ, blândĭ, fără nărav, resultat al îngrijiriĭ și mângâeriĭ lor dilnice.

Irimia Popescu
Medic-veterinar.

Un Dar.

Onorate Domnule Administrator.

Revista «Albina» care de câțĭ-và anĭ duce cu profusiune nectar-polenul intelectual în tóte unghiurile țăriĭ, a adus și vestea despre înființarea societățiĭ «Steaua», menită a regenerà poporul Român. E Steaua de mult așteptată, pe care se vĕd douĕ puncte fórte luminóse: Moralul și Patriotismul, indispensabile Patrieĭ nóstre.

De aicĭ din crésta Carpaților «Balta» Mehedințĭ, salut acéstă sănătósă pornire românéscă. Faptă patriotică vor săvîrși toțĭ aceĭ-ce o vor sprijini.

Succesul, va probà, că învĕțătorul ca și preotul Român sunt consciențĭ, sunt la înălțimea menireĭ lor și sunt gata la orĭ-ce sacrificiĭ pentru sătén; maĭ mult, că se silesc din resputerĭ a rĕspunde cu demnitate frumóseĭ încrederĭ ce-șĭ pun în eĭ toțĭ aceĭ-ce doresc din inimă întărirea temelieĭ neamuluĭ nostru.

In ce mĕ privesce, trimet acum ca *dar* suma de cincĭ-decĭ leĭ destinată ast-fel:

Se vor trimete câte cincĭ publicațiunĭ din fie-care serie ce va apare, — ca abonamente, — până la complectarea sumeĭ, elevilor cl. IV și V distinșĭ la învĕțătură a dece șcóle din comunele următóre:

1. Șcóla	comuneĭ	Rușetu,	județul	Brăila
2. »	»	Prundu,	»	Argeș
3. »	»	Zilișténca,	»	Buzĕŭ
4. »	»	Calfa,	»	Constanța
5. »	»	Braniștea,	»	Covurluiŭ
6. »	»	Băilescĭ,	»	Doljiŭ
7. »	»	Pomârla,	»	Dorohoiŭ
8. »	»	Bălănescĭ,	»	Gorjiŭ
9. »	»	Păunescĭ,	»	Putna
10. »	»	Balta,	»	Mehedințĭ

Vĕ rog, primițĭ asigurarea considerațiuniĭ ce vĕ păstrez.

Pr. I. Popescu,
învĕțător definitiv, Balta, Mehedințĭ

Vasele de tinichia (pleu, blech) se fac ca argintul, dacă le spălăm cu leșie de cenușe și câte-và cepe și le frecăm cu nisip. La urmă le clătim cu apă curată.

DE LA SATE

In ḑiua de 23 Februarie a. c., s'a dat de societatea culturală-economică «V. Alexandri» de pe Domeniul corónei Sadova, un bal însoţit de teatru, declamaţiunĭ şi jocurĭ naţionale representate de elevii şcólei din comuna Sadova şi parte de ceĭ din comuna Damian.

Eleviĭ şi-aŭ îndeplinit fórte bine datoriile ce li se impusese, iar numeroşiĭ sătenĭ părinţĭ şi rude de-ale lor îĭ ascultaŭ cu o vĕdită mândrie şi plăcere.

S'a representat următórele bucăţĭ de teatru: «Isprava», «De necaz», «Viitorul României», «Meseriaşiĭ», şi s'a declamat poesia «Uneĭ Regine».

După aceea s'a jucat Banul Mărăcine şi Mureşanca.

Cu o parte din sumele încasate s'a hotărât de către comitetul societăţeĭ, de a se cumpĕrà cărţĭ şi haĭne la eleviĭ silitorĭ şi săracĭ, iar restul se va depune pentru mărirea fonduluĭ societăţeĭ.

Comitetul nu póte pierde din vedere a aduce viĭ şi respectóse mulţumirĭ d-luĭ Ion Kalinderu, care şi de astă dată a dat preţiosul sĕŭ ajutor societăţeĭ, făcênd ca serbarea să fie maĭ reuşită, donându-ne o frumósă cortină, culise şi tóte cele trebuincióse pentru teatru sătesc.

Darul domnuluĭ administrator al Domeniuluĭ Corónei a fost obiectul uneĭ nesfârşite admiraţiunĭ în publicul sătesc.

Tragerea loterieĭ corpuluĭ didactic din Bacăŭ.

La 25 Aprilie, ora 3 p. m., s'a tras loteria corpuluĭ didactic din Bacăŭ, în localul palatuluĭ administrativ în presenţa autorităţilor judiciare, administrative şi şcolare, asistate de consiliul de administraţie al societăţeĭ. Aŭ câştigat următórele numere:

67941	a câştigat	5000	leĭ
11302	»	2000	»
56991	»	1000	»
36948	»	1000	»

a câştigat câte 500 leĭ numerile: 40006, 00464, 62584, 74050, 32467, 02925;

aŭ câştigat câte 100 leĭ numerele: 44794, 35701, 28913, 71862, 53516, 12956, 19921, 16482, 58022, 67684, 55925, 56175, 34733, 20933, 39163, 25149, 35562, 36736, 03340, 41117;

aŭ câştigat câte 50 leĭ numerele: 36334, 25188, 05542, 48263, 48219, 00380, 47395, 00434, 43221, 68784, 08774, 22947, 31708, 69578, 33718, 66218, 28936, 49273, 71328, 17828, 57036, 68785, 03726, 25103, 20122, 59070, 72563, 35857, 34495, 43804, 56187, 62539, 13103, 37977, 16113, 03768, 44223, 62896, 56439, 14656, 21105, 23198, 50598, 73121, 40551, 45664, 32839, 29297, 57233, 08627, 51902, 46464, 54276, 26922, 07784, 13493, 68743, 21963, 55362, 67767, 05284, 44320, 11550, 47932, 23388, 45722, 73551, 48410, 00154, 02022, 69927, 68267, 13132, 52678, 53848, 62351, 57581, 15512, 71889, 15896, 13807, 73782, 62337, 62189, 27170, 67177, 47926, 37900, 13596, 60539, 48406, 47064, 24696, 63135, 52324, 08923, 73751, 56114, 34763, 57442, 08517, 20167, 45348, 54459, 26222, 08122, 21357, 16955, 04304, 06225, 58443, 25172, 36141, 27879, 11251, 14553, 12813, 73269, 16284, 32404.

Informaţiunĭ.

Sâmbătă, 27 Aprilie, la orele $10^1/_2$, M. S. Regele a inspectat ministerul agricultureĭ, industrieĭ, comerciuluĭ şi domeniilor.

La sosire, Maiestatea Sa a fost întâmpinat de d-l ministru B. Missir, avênd lângă sine pe d-l Băicoianu, secretar general, şi directoriĭ diferitelor serviciĭ.

Timp de 3 ore, Regele a visitat cu deamĕnuntul întreg ministerul, începênd cu direcţiunile, unde d-l ministru, după presentarea personaluluĭ superior, ajutat de directoriĭ respectivĭ, a dat Maiestăţeĭ Sale tóte desluşirile trebuinciόse, presentând situaţiĭ şi diagrame asupra lucrărilor acestuĭ departament.

Inspecţia s'a terminat cu visitarea laboratoruluĭ de chimie, bibliotecеĭ şi a musĕuluĭ. In laborator Maiestatea Sa a pus mult interes la studiile ce se fac cu analisa petroleuluĭ şi a derivatelor sale şi cu deosebire asupra derivatelor colorante servind la vopsirea pânzeturilor şi a mătăsăriilor. In musĕŭ Regele a visitat cu deamĕnuntul probele de produse agricole, miniere şi ale fabricelor din ţară.

La orele $1^1/_4$, după ce 'Şĭ-a exprimat Inalta Sa mulţumire şi 'Şĭ-a luat rĕmas bun de la d-l ministru şi personalul superior, S'a întors la Palat.

* * *

D-l Const. C. Popovicĭ-Taşcă, membru în comitetul nostru de redacţie şi administratorul revisteĭ, a fost însărcinat cu începere de la 1 Maiŭ curent, de către Ministerul Instrucţiuniĭ publice, cu inspectarea caselor de economiĭ de pe lângă şcólele urbane din ţară.

Bibliografie.

— In editura cunoscuteĭ reviste săptămânale „**Bunul Econom**“ (*revistă pentru agricultură, industrie şi comerciĭ)*, din Orăştie, (Transilvania) apar o serie de broşurĭ de interes agricol, carĭ merită o deosebită atenţiune din partea cărturarilor noştri, carĭ se intereséză de propăşirea ţăranuluĭ nostru. Fie-care broşură conţine unul saŭ maĭ multe capitole din ramurile agriculturiĭ, creşterea vitelor, grădinărit, etc. şi tóte la olaltă vor formă o bibliotecă agricolă complectă pentru ţăranul nostru. Stilul în care sunt scrise este scurt şi precis. Limba deşì la înţelesul celor maĭ puţin ştiutorĭ de carte este lipsită de provincialisme şi barbarisme. Până acum aŭ apărut:

Broşura 1: *Despre nutreţurile ierbóse, cositurile, prepararea fînuluĭ* şi *păşunile.*

Broşura 2: *Porciĭ, oile* şi *caprele.*

Broşura 3: *Sĕmînţa* plantelor *agricole* şi *semĕnatul lor.*

Preţul broşureĭ No. 1, 2 şi 3 câte 30 filerĭ (pentru România 50 banĭ).

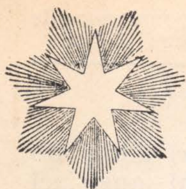
Se pot comanda la administraţiunea revisteĭ «Bunul Econom» în Orĕştie (Szászváros), la librăria W. Krafft, Sibiŭ, precum şi la tóte librăriile din Patrie.

Revênḑĕtorilor se dă un rabat potrivit.

Mulţumire.

Parohul bisericeĭ din com. Gherghiţa, Dimitrie Sachelarie, aduce viile sale mulţumirĭ d-luĭ I. Kalinderu, care, pe lângă că a înzestrat societatea «C. A. Rosetti» cu o bogată bibliotecă, pe lângă diferite broşurĭ, ce le trimite orĭ le aduce chiar d-sa de le distribue sătenilor, pe lângă acestea a trimes de s'aŭ distribuit astăḑĭ, 11 Februarie a. c. următórele broşurĭ la sătenĭ: «Poveţĭ pentru hrana sătenilor». «Cultura inuluĭ şi a cânepeĭ». «Confecţionarea pălăriilor de pae.»

STEAUA

Societatea *Steaua* are de scop a lucrà pentru întinderea învĕţătureĭ în popor, prin tipărirea şi rĕspândirea de scrierĭ şi publicaţiĭ morale, patriotice şi de folos practic, şi pentru împiedecarea, prin tóte mijlócele legiuite, a rĕspândireĭ de scrierĭ şi publicaţiĭ imorale, saŭ cu tendinţe contrariĭ statuluĭ şi ideiĭ naţionale române.

Cotisaţia este de cel puţin *doĭ leĭ* pe an, iar pentru învĕţătorĭ, preoţĭ ruralĭ şi sătenĭ, de cel puţin *un leŭ* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întâiŭ an după primirea sa, să facă a se primì în Societate cel puţin alţĭ doĭ membri noĭ.

Cererile de înscriere, însoţite de cotisaţia pe un an, se pot adresa d-luĭ *Petru Gârbovicénu,* strada Sf. Ecaterina, Bucurescĭ.

Comitetul. *Preşedinte,* **Ioan Kalnderu,** *membru al Academieĭ Române.— Vice-preşedinte,* **Sava Şomănescu,** *mare proprietar, fost senator.— Admnistrator şi casier delegat,* **Petru Gârboviceanu,** *Administrator al Caseĭ Sf. Bisericĭ Autocefale Ortodoxe Române, director al Şc. Normale a Societăţiĭ pentru învĕţătura poporuluĭ român; — Secretar,* **Const. Banu,** *profesor secundar şi inspector şcolar —Membriĭ,* **Spiru C. Haret,** *Ministru, profesor Univers.;* **I. Dimitrescu Procop.,** *senator şi Primar al Capitaleĭ;* **M. Vădescŭ,** *deputat, profesor universitar;* **Cristu S. Negoescu,** *profesor secundar;* **Dim. Cecropid,** *institutor, preşedinte al Societăţiĭ corpuluĭ didactic primar. — Censorĭ,* **Const. Alimănesteanu,** *inginer de mine; Preotul econom* **Const. Ionescu,** *profesor secundar;* **Const. Alexandrescu,** *revisor şcolar.*

Membriĭ înscrişĭ şi cotisaţiunĭ plătite (Urmare).

Reveica Bucur Şerban (Coium Punarĭ), 1 leŭ; I. C. Virgiliu, învĕţător (Ceretu-Dolj), 1 leŭ; Donaţia dómneĭ Eufr. Stoĭcescu din venitul de 10°/₀ al produselor serbărilor date la şcóla secundară de fete „Despina Dómna" din Ploescĭ, 30 leĭ; Michăileanu Sterie (Bucurescĭ, str. Romană, 239), 2 leĭ; Beiu Ión, institutor pensionar (Bucurescĭ), 5 leĭ; Mărculescu Marin, preot (Tăşpunar), 1 leŭ; Făcăianu Vasile, învĕţ. (Tăşpunar), 1 leŭ; Ghinea Vasile, sătean (Tăşpunar), 1 leŭ; Grigore (cam nedescifrat), (Focşanĭ), 2 leĭ; Jaro M. V. (cam nedescifrat), (Focşanĭ), 2 leĭ; Boha (cam nedescifrat), (Adjud), 1 leŭ; Tomiţa M., doctor (Focşanĭ), 2 leĭ; Săgescu I. N., (Adjud), 2 leĭ; G. St. (nedescifrat), (Focşanĭ), 1 leŭ; Sobiescki Georgescu Ión (Focşanĭ), 2 leĭ; D. M. S. (nedescifrat), (Focşanĭ), 2 leĭ; Militeanu D. (Focşanĭ), 2 leĭ; Stănescu George (Focşanĭ), 2 leĭ; Stănescu Zamfir (Focşanĭ), 2 leĭ; Ionescu I. Mih. (Focşanĭ), 1 leŭ; Ionescu I. D., (Panciu), 2 leĭ; Hurmuzache Costache (Panciu), 2 leĭ; Davidescu Ión (Panciu), 2 leĭ; Ilie G. P. (Focşanĭ), 2 leĭ; Thoran, major (Focşanĭ), 2 leĭ; Pastia C. Ión (Focşanĭ), 2 leĭ; Constantinescu T. (Focşanĭ), 2 leĭ; Toroceanu R., căpitan (Bucurescĭ) 10 leĭ; Mateescu C. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Iliescu Ilie (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Roşanu P. Ión (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Marinescu Em. C. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Andreescu Grigore (C.-Lung), 2 leĭ; Neaţu Petre (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Lalo D. G. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Bălăşescu V., (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Rizescu A. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Tamara G. G. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Degeanu G. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Georgescu I. G. (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Şerbănescu Christache (C.-Lung), 2 leĭ; Negulicĭ N., căpitan (Câmpu-Lung), 2 leĭ; Iorgulescu N. Ión (Mihăescĭ-Muscel 2 leĭ; Calega Octav (Petroşiţa-Muscel), 2 leĭ.

Numĕrul membrilor înscrişĭ cu începerea anuluĭ al II (1902) al societăţiĭ, e de 650; iar numĕrul banilor încasaţĭ de la aceştia şi de la vechiĭ membriĭ, e de 1411 leĭ şi 70 banĭ.

(Va urma în No. viitor).

Inst. de Arte Grafice Carol Göbl, S-sor I. St. Rasidescu, Str. Dómneĭ, 16.— Bucurescĭ.